

ПРИЛОЖЕНИЕ №1

До Президента на Република България
До Председателя на 41-то Народно събрание
До Председателя на МС на Република България
До Министъра на физическото възпитание и спорта
До ръководителите на парламентарно представените
политически партии в 41-то Народно събрание

ОТКРИТО ПИСМО

Уважаеми г-н Г. Първанов, г-жа Ц. Цачева, г-н Б.Борисов, г-н Св.Нейков,
Уважаеми дами и господа народни представители,

Повод за настоящото открито писмо към Вас е неудовлетвореността ни от част от приетите изменения и допълнения на Закона за физическото възпитание и спорта от 41-то Народно събрание. Независимо от професионално направените предложения за изменения на закона от спортните организации, допълнени с усилията и предложенията на Министерството за физическото възпитание и спорта, отново станахме свидетели на подценяване професионалното мнение на спортните специалисти. Това се отнася до членовете от закона регламентиращи задълженията и правата на Единната национална обществена спортна организация и на обединените спортни клубове в Националната система за физическо възпитание и спорт. В тази връзка се допусна противоречие между „Националната стратегия за развитие на физическото възпитание и спорта в Република България до 2020 год.“ приета от Министерския съвет и окончателната редакция на част от членовете в последните промени на закона за спорта. Това поставя под съмнение изпълнението на стратегията в частта ѝ за неотложни промени в организационната структура на българския спорт и до невъзможност за решителни професионални реформи в спортния сектор.

Основополагащи документи за развитието на спорта в страните от европейския съюз през следващите 20 години са приетите от Европейската комисия „Бяла книга за спорта“ и плана за действие „Пиер де Кубертен“. На 30.11.2009 год. в Лисабон четиридесет и една единни национални неправителствени спортни организации от европейските страни (обединени в ENGSO - Европейска неправителствена спортна организация), в това число и БСФС (Български съюз за физическа култура и спорт), приеха специална декларация, конкретизираща новата европейска спортна политика. Съгласуване в тази насока протича и на държавно равнище.

Като съпоставяме философията, насоките и мащаба на предстоящите промени в спортния сектор на Европейския съюз, спрямо състоянието и потенциала на българския спорт в момента, считаме за необходимо да привлечем вниманието на Президентството и държавните институции към следния извод:

Състоянието на националната спортна система на България в момента е в дълбока и всеобхватна криза. Негативните тенденции на нейното развитие през последните години и процесите, ставащи в нея ще доведат до невъзможност физическото възпитание и спорта на България да станат ефективна част от европейското спортно движение. Деструктивните процеси и изоставането ни от европейските стандарти ще продължават.

В тази връзка, за пореден път е необходимо да посочим, че;

България вече не разполага с единна и оптимално функционираща Национална система за физическо възпитание и спорт. За продължителен период от време са нарушени връзките и зависимостите между развитието на спорта на национално ниво и това в общините. Формално съществуват елементи от ученическият и детско-юношеският спорт, на спорта в свободното време. Обхватът и ефективността на студентския спорт не подлежат на сравнение с този в европейските и близките до нас балкански страни. Високото спорно майсторство и олимпийската изява на българските спортисти системно се влошават. Традиционно силни за България спортове трайно загубват позициите си сред европейския и световен спортен елит. Тенденциите за успешно представяне на България на следващите летни и зимни олимпийски игри са крайно обезпокойтелни. Успехите на отделни български спортисти и отбори не са плод на ефективно функционираща национална система.

Организационната структура на българския спорт е деформирана. Спортното движение е разбито на множество малки и немошни спортни клубове, оцеляващи в дълбоката финансово-икономическа криза и niskия стандарт на живот в българското общество. Над 90% от тях са без треньор или се състоят от един хоноруван или – самонаел се треньор. Провежданата дълги години политика на подценяване, а в много случаи и на целево унищожаване на Българския съюз за физическа култура и спорт и обединените спортни клубове, доведе до изключително тежки професионални проблеми свързани със спортните дейности в общините и на национално равнище. Те засегнаха структурата и особено ефективността на националната спортна система, като цяло. В периода след 1991 год. се допусна огромен регрес в организацията и управлението на учебно-тренировъчния и състезателен процес на всички нива. А това е главният фактор за прогрес в спорта. Платените спортни услуги се превърнаха в доминиращ мотив за дейност на преобладаващата част от спортните специалисти и спортните клубове.

В страната ни е нарушен баланса между държавното и общественото начало в спорта. Премина се към силно централизирано държавно регулиране на спорта, практика отдавна отречена в преобладаващата част от развитите в спортно отношение европейски страни и в хартите за спорта на МОК, Юнеско и Съвета на Европа. В годините на преход, в управлението и финансирането на българския спорт доминираха политически и икономически интереси и кръгове. Чрез постове и механизмите на държавната власт значителни материални и финансови активи предназначени за спортните организации преминаха от публичния в частния сектор или не се използваха по най-ефективния и ефикасен начин. **Ощетени са публичните интереси на държавата и на спортните организации.**

Увеличаващите се инвестиции в спортния сектор през последните години от страна на държавата, отделни общини и частния бизнес не могат да компенсират **тоталното изоставане на спортната инфраструктура в държавата ни спрямо европейските стандарти.** България е на едно от последните места в Европейския съюз по предоставяне на финансов ресурс и условия за практикуване на двигателна активност и спорт от гражданите. По тази причина спортът у нас **не се е превърнал в мощен фактор за превенция на здравето на населението и социална интеграция** на хората в неравностойно положение, както и на представителите на отделните етноси.

Главните причини за критичното състояние на спортния сектор у нас са; **драстичното незначитане на общественото начало, на обществените корективи и липсата на научно и професионално управление на факторите,** които лимитират неговата дейност – финансиране, спортна база, кадри, организация и управление. Реализираните до момента Национални стратегии и програми не само не доведоха до позитивни резултати, а напротив задълбочиха и изостриха професионалните проблеми в областта на физическото възпитание и спорта. Икономическите интереси доминираха над професионалните и националните цели и приоритети. **Вече двадесет**

години този модел, по който се развива спорта в България, доказва своята неефективност, но съществени промени не бяха предприети.

Какво считаме за необходимо да се направи?

- Крайно време е за **цялостна ревизия на модела**, по който спортният сектор се развива в България. Като начало приветстваме и приемаме новата **Национална стратегия, утвърдена от Министерския Съвет за развитие на физическото възпитание и спорта до 2020 год.** Министерството на физическото възпитание и спорта има професионална - експертна подкрепа от спортните организации в намеренията му за **значителни реформи в тази област.** В тази връзка е **недопустимо дейността му да се блокира чрез отдавна установени недостатъци в закона за спорта.** Това е ключов фактор за преустройство и последваща демократизация на системата.
- Единната национална обществена спортна организация и обединените спортни клубове са специфични структури на гражданското общество. Те трябва да заемат полагащото им се място в закона за спорта и да станат неразделна и ефективна част от Националната спортна система. С това организационната структура на българския спорт ще се синхронизира /унифицира/ с европейската. Водещите европейски и световни практики недвусмислено показват, че за прогреса на тази социална сфера е необходима **силна държавна подкрепа и мощно обществено спортно движение, съчетаващо професионализма, националните традиции и доброволческите дейности в спорта.** Основен инструмент на тяхната съвместна дейност трябва да бъдат – **диалогът, сътрудничеството и кооперирането.** Спортният сектор у нас се нуждае от **единна, балансирана и функционално обвързана организационна структура на национално и общинско равнище.** За малка страна като България са жизнено необходими **стабилни спортни организации – работодатели, разполагащи с административен капацитет за ефективна дейност и реални възможности за усвояване на бъдещите европейски програми за развитие на спорта.** Главен предмет на тяхната работа трябва да бъдат **организирането и провеждането на системни занимания с двигателна активност и спорт на гражданите на страната и особено на младото поколение, както и развитието на състезателния спорт, а не на показни, самоцелни спортни прояви.**
- Разработваната нова Национална програма трябва да отчита добрите практики и перспективите за развитие на този социален сектор в рамките на Европейския съюз. Този документ трябва да се **обсъди и приеме на широк национален форум** от представители на държавните и местните органи на властта и обществените спортни организации, преди да бъде утвърден в Народното събрание.
- Инвестициите в спортната инфраструктура, като основен лимитиращ фактор **не трябва да се ограничават, а да се развиват** в синхрон с темповете за урбанизация на общините и развитието на туристическия сектор. Инвестициите в спортните дейности трябва да бъдат в **синхрон с тези, които държавата и общините заделят за здравеопазване и профилактика.**
- Образованието, квалификацията и професионалната реализация на спортните кадри е друг ключов проблем за реформите в спорта. Решаването му е пряко свързан със **създаването на нови работни места,** главно в спортните организации в общините, **значително подобряване на професионалния и**

социален статус на спортно педагогическата професия, възстановяване на **общественото признание** на този труд.

Уважаеми дами и господа,

Убедени сме, че с настоящото открито писмо ще предизвикаме Вашето внимание към поставените въпроси и ще коригираме проблемните текстове в закона за спорта и следващите го подзаконовни нормативни документи. Членството ни в Европейския съюз ни дава огромен шанс да възстановим спортния престиж на страната и ние сме длъжни да го направим.

Откритото писмо е прието от Общото събрание на Българския съюз за физическа култура и спорт в който членуват 55 Български спортни федерации и 40 Обединени спортни клуба, асоциации и други спортни организации. Подкрепа изразяват и следните спортни специалисти, спортисти и обществени спортни дейатели;